

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kž-eu 5/2019-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Žarka Dundovića kao predsjednika vijeća te Ratka Ščekića i dr. sc. Zdenka Konjića, kao članova vijeća uz sudjelovanje više sudske savjetnice Mirne Mavriček, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv osuđenog Z. M., zbog kaznenog djela iz paragrafa 211., 212. i 25. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona Savezne Republike Njemačke, odlučujući o žalbi osuđenika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Velikoj Gorici od 23. travnja 2019. broj Kv-eu-1/2019-18, u sjednici održanoj 19. lipnja 2019.,

p r e s u d i o j e:

Odbija se kao neosnovana žalba osuđenog Z. M. te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Velikoj Gorici od 23. travnja 2019. broj Kv-eu-1/2019-18 pod točkom I. izreke utvrđeno je da je osuđeni Z. M. osuđen na kaznu doživotnog zatvora presudom Višeg pokrajinskog suda u Munchenu broj 7 St 5/14(2) od 3. kolovoza 2016., pravomoćnom 3. svibnja 2018., zbog kaznenog djela ubojstva iz paragrafa 211., 212. i 25. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona Savezne Republike Njemačke (dalje: Kaznenog zakona SR Njemačke), činjenično opisanog u izreci te presude.

U navedenu kaznu zatvora osuđeniku je uračunato vrijeme provedeno u ekstradiციjskom pritvoru od 1. siječnja 2014. do 7. siječnja 2014. po rješenju suca istrage Županijskog suda u Velikoj Gorici broj Kir-eun-2/2014 od 1. siječnja 2014. i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 17. travnja 2014. do 2. svibnja 2018. te vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora od 2. svibnja 2018. pa nadalje, sukladno paragrafu 51. Kaznenog zakona SR Njemačke.

Pod točkom II. izreke, na temelju članka 89. stavka 1. u vezi s člankom 91. stavkom 1. točkom 1. Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama

Europske unije („Narodne novine“ broj 91/10., 81/13., 124/13., 26/15., 102/17. i 68/18. – dalje: ZPSKS-EU), priznata je pravomoćna i izvršna presuda Višeg pokrajinskog suda u Münchenu broj 7 St 5/14(2) od 3. kolovoza 2016. koja je pravomoćna 3. svibnja 2018., kojom je osuđeni Z. M. proglašen krivim za kazneno djelo ubojstva iz paragrafa 211., 212. i 25. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona SR Njemačke te je osuđen na doživotnu kaznu zatvora.

Pod točkom III. izreke utvrđeno je da kazneno djelo označeno u točki I. izreke odgovara po bitnim obilježjima kaznenom djelu teškog ubojstva iz članka 111. točka 1. i 4. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17. i 118/18. – dalje: KZ/11.) za koje kazneno djelo je propisana kazna zatvora od najmanje deset godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

Pod točkom IV. izreke odlučeno je da se, na temelju članka 91. stavka 4. ZPSKS-EU, s domaćim pravom usklađuje kazna doživotnog zatvora izrečena osuđenom Z. M. presudom Višeg pokrajinskog suda u Münchenu broj 7 St 5/14 od 3. kolovoza 2016. te je osuđeniku, na temelju članka 111. točaka 1. i 4. KZ/11., izrečena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju 40 (četrdeset) godina.

Pod točkom V. izreke odlučeno je da se, na temelju članka 98. stavka 2. ZPSKS-EU, osuđeniku u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u ekstradiციjskom pritvoru od 1. do 7. siječnja 2014., po rješenju suca istrage Županijskog suda u Velikoj Gorici broj Kir-eu-2/2014. od 1. siječnja 2014. i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 17. travnja 2014. do 2. svibnja 2018. te vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora od 2. svibnja 2018. pa nadalje, sukladno paragrafu 51. Kaznenog zakona SR Njemačke.

Pod točkom VI. izreke odlučeno je, na temelju članka 13. stavka 1. ZPSKS-EU, da troškovi izvršenja odluke stranog pravosudnog tijela iz članka 1. citiranog Zakona, nastali na području Republike Hrvatske, padaju na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, a sve ostale troškove snosi država izdavanja.

Protiv te presude žalbu je pravovremeno podnio osuđeni Z. M., osobno te putem braniteljice L. H., odvjetnice, zbog „povrede Kaznenog zakona i povrede odredbi ZPSKS-EU“, bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. i članka 468. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. – dalje: ZKP/08.) te zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske „zastane s postupkom te se obrati Europskom sudu pravde s prethodnim pitanjem, podredno, da presudu ukine i predmet vrati na ponovni postupak prvostupanjskom sudu“.

S obzirom da se podnesene žalbe u sadržajnom smislu međusobno nadopunjuju bit će razmatrane kao jedinstvena žalba osuđenika.

Postupajući u skladu s odredbom članka 474. stavka 1. ZKP/08. spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je pravomoćna i izvršna presuda Višeg pokrajinskog suda u Munchenu broj 7 St 5/14(2) od 3. kolovoza 2016. rezultat nezakonitog izvršenja europskog uhiđenog naloga, s obzirom da, po mišljenju žalitelja, osuđeni Z. M. nije smio biti podvrgnut kaznenom pravosuđu Savezne Republike Njemačke, a zbog čega i presuda koja se priznaje i izvršava ne može biti zakonita.

Naime, suprotno prigovoru žalitelja u postupku priznanja i izvršenja strane sudske odluke, koji se provodi na temelju odredbi ZPSKS-EU, ne preispituje se zakonitost postupanja nadležnih pravosudnih tijela u postupku koji je prethodio ovom postupku, a koji se odnosi na predaju tražene osobe stranoj državi radi vođenja kaznenog postupka, budući da nadležni sud, kada zaprimi stranu presudu radi priznanja i izvršenja, provjerava jesu li ostvareni uvjeti iz članka 91. stavka 1. ZPSKS-EU te potom postupa sukladno stavku 2. do 8. navedenog članka i jedino u situaciji koja je propisana člankom 94. stavkom 1. ZPSKS-EU sud će odbiti priznanje strane presude, dok u situacijama propisanim člankom 94. stavkom 2. ZPSKS-EU sud može, ali i ne mora, odbiti priznanje presude i izvršenje kazne. Stoga zakonitost prethodnog postupka, a koji se odnosi na predaju tražene osobe stranoj državi radi vođenja kaznenog postupka, u ovom slučaju Saveznoj Republici Njemačkoj, može eventualno biti predmet nekog drugog, a ne ovog konkretnog postupka koji se tiče priznanja i izvršenja strane odluke.

Isto tako, protivno žalbenim navodima osuđenika, sud prvog stupnja prilikom donošenja pobijane presude nije povrijedio odredbe Kaznenog zakona i odredbu članka 89. stavka 1. ZPSKS-EU. Obrazlažući ovu žalbenu osnovu žalitelj navodi da je prvostupanjski sud automatizmom, prema zakonskom opisu i pravnoj kvalifikacije presude stranog suda, priznao stranu presudu, tvrdeći da se radi o počinjenju kaznenog djela ubojstva pod otežavajućim okolnostima iz paragrafa 211. Kaznenog zakona SR Njemačke (koji odgovara kaznenom djelu teškog ubojstva iz članka 111. KZ/11.), iako se u izreci pobijane presude, uz navedeni članak, citiraju i odredba paragrafa 212. Kaznenog zakona SR Njemačke (koji odgovara kaznenom djelu ubojstva iz članka 110. KZ/11.) te odredba paragrafa 25. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona SR Njemačke, zbog čega je izreka presude, po ocijeni žalitelja, nejasna i ne da se ispitati te je stoga došlo i do bitne povrede odredaba kaznenog postupka.

Međutim, nasuprot ovakvim prigovorima žalitelja, po ocijeni drugostupanjskog suda, sud prvog stupnja je na potpuno jasan, precizan i nedvosmislen način u obrazloženju pobijane presude (stranica 3., zadnji odlomak i stranica 4., prvi odlomak odozgo) obrazložio da iz činjeničnog opisa izreke strane presude proizlazi da se radi upravo o kaznenom djelu ubojstva počinjenog pod posebno otegotnim okolnostima iz paragrafa 211. Kaznenog zakona SR Njemačke, da je navedeno kazneno djelo počinjeno s elementima podmuklosti i iz niskih pobuda, a što, sukladno odredbama domaćeg prava, odgovara kaznenom djelu teškog ubojstva, te je isto pravilno pravno kvalificirano kao kazneno djelo iz članka 111. točka 1. i 4. KZ/11.

Slijedom navedenog, neosnovan je prigovor žalitelja da je u tom dijelu pobijana presuda nejasna i da se ne da ispitati, jer iz činjeničnog opisa izreke strane presude, a kako to pravilno ističe i prvostupanjski sud, nedvojbeno proizlazi da je pred stranim sudom žalitelj osuđen zbog kaznenog djela ubojstva pod posebnim otegotnim okolnostima iz paragrafa 211. Kaznenog zakona SR Njemačke, a što po domaćem pravu odgovara kaznenom djelu teškog ubojstva iz članka 111. točke 1. i 4. KZ/11., a ne zbog kaznenog djela ubojstva iz paragrafa

212. ili paragrafa 25. stavka 1. i 2. Kaznenog zakona SR Njemačke. Stoga ne samo da nije došlo do postupovne povrede na koju se poziva žalitelj, već nije došlo ni do pogrešne primjene kaznenog zakona, kako to pogrešno ističe žalitelj, jer je sud prvog stupnja u konkretnoj situaciji pravilno primijenio članak 111. točku 1. i 4. KZ/11., kao što je pravilno primijenio i odredbu članka 89. stavka 1., u vezi s člankom 91. stavkom 1. točkom 1. ZPSKS-EU, a kada je na ovakav način priznao stranu presudu.

U odnosu na žalbene navode kojima žalitelj polemizira s primjenom odredaba o uvjetnom otpustu iz Kaznenog zakona SR Njemačke i njihovim utjecajem na visinu izrečene kazne, treba napomenuti da, prema mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odredbe koje reguliraju mogućnost uvjetnog otpuštanja osuđenika s izdržavanja kazne zatvora te komparativna usporedba zakonskih normi države izdavanja i države izvršenja, u smislu koji je režim uvjetnog otpusta povoljniji za osuđenika, nemaju utjecaja na odluku suda o priznanju strane sudske odluke, a niti na visinu izrečene kazne, kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, već će se te odredbe uzeti u obzir prilikom odlučivanja o uvjetnom otpustu tijekom izdržavanja kazne zatvora iz priznate presude, sukladno odredbi članka 101. ZPSKS-EU.

Međutim, neovisno o tome što odredbe o uvjetnom otpustu iz Kaznenog zakona SR Njemačke nisu relevantne za odluku suda u postupku priznanja strane sudske odluke, kao što je naprijed rečeno, Vrhovni sud Republike Hrvatske je, imajući u vidu navode žalitelja da bi u zemlji donošenja izvorne kaznene presude izdržavao kaznu zatvora od 15 godina, dok mu je po pobijanoj presudi dosuđena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 40 godina, ispitao je li kazna dugotrajnog zatvora u navedenom trajanju izrečena u skladu s odredbom članka 91. stavka 4. ZPSKS-EU, kojom je propisano da će sud kaznu iz strane presude uskladiti na način da izrekne maksimalnu, domaćim zakonom propisanu kaznu za isto ili slično kazneno djelo, te je li pritom ispunjen i uvjet iz članka 91. stavka 6 ZPSKS-EU, kojom odredbom je propisano da kazna koju utvrdi sud na temelju domaćeg prava ne smije po vrsti i trajanju biti stroža od kazne izrečene presudom u državi izdavanja, te je utvrđeno kako je sud prvog stupnja pravilno zaključio da kazna zatvora u trajanju od 40 godina u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi izdavanja (doživotna kazna zatvora) i njome osuđenik nije doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na vrstu i mjeru kazne koja mu je izrečena u državi izdavanja.

U skladu s naprijed iznijetim, a vodeći računa o činjenici da kazna doživotnog zatvora na koju je osuđenik osuđen stranom presudom po svojoj prirodi nije u skladu s domaćim pravom, prvostupanjski sud je osuđeniku pravilno izrekao kaznu dugotrajnog zatvora, alternativno propisanu za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. KZ/11., jer ta kazna koja, sukladno odredbi članka 46. stavka 1. KZ/11., ne može biti kraća od dvadeset jedne niti dulja od četrdeset godina zatvora, u najvećoj mjeri odgovara kazni izrečenoj stranom sudskom odlukom, a što je u skladu s odredbom članka 91. stavka 5. ZPSKS-EU i člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenog 2008. Službeni list Europske unije L 327/27 od 5. prosinca 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (dalje: Okvirne odluke).

To što je osuđenom J. P. u drugom postupku priznanja strane sudske odluke za isto kazneno djelo i na temelju iste strane presude izrečena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju

od 30 godina, čime je po mišljenju žalitelja došlo do nejednake primjene zakona i povrede ustavnih načela o jednakosti građana pred zakonom, nema nikakvog utjecaja na ovaj postupak priznanja strane odluke i zaključak suda drugog stupnja da je u konkretnom predmetu prvostupanjski sud, u odnosu na osuđenog Z. M. te vrstu i mjeru kazne koja se odnosi na njega, izrekao kaznu koja je u potpunosti u suglasju s odredbom iz članka 91. stavka 4., 5. i 6. ZPSKS-EU.

Za istaći je da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj presudi od 14. svibnja 2019. broj KŽ-eu 2/2019, kao drugostupanjski sud, u odnosu na presudu Županijskog suda u Zagrebu od 13. prosinca 2018. broj Kv-eu-51/2018 kojom je preuzeto izvršenje kazne osuđenog J. P. i u odnosu na odluku o visini kazne izrečene u toj presudi, a na koju se žalitelj u svojoj žalbi poziva, jasno izrazio stav da je tom prvostupanjskom presudom u pogledu visine kazne koju osuđeni J. P. ima izdržavati u Republici Hrvatskoj povrijeđen kazneni zakon u korist osuđenog P., koju pogrešku Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, bez žalbe državnog odvjetnika, nije mogao ispraviti.

U odnosu na prijedlog žalitelja da se Vrhovni sud Republike Hrvatske, radi ispravnog tumačenja članka 8. stavka 2. i 3. Okvirne odluke temeljem članka 18. stavka 4. ZKP/08., obrati Sudu Europske unije u Luksemburgu (u žalbi je pogrešno navedeno Europskom sudu pravde), te da podnese zahtjev za donošenje prethodne odluke o tome koji se zakon ima primijeniti, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, smatra da u konkretnom slučaju nema mjesta podnošenju takvog zahtjeva. To prvenstveno iz razloga što je odredba citiranog članka, s obzirom na njen tekst i načela iz Okvirne odluke koja se zasnivaju na uzajamnom priznanju presuda kao temeljnom načelu pravosudne suradnje i cilju Okvirne odluke (socijalna rehabilitacija osuđene osobe kojoj se omogućava izvršavanje kazne u državi u kojoj ima obiteljske, jezične, kulturne, društvene i druge veze), prema mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, potpuno jasna i ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji u pogledu pravilne primjene prava Europske unije te ne zahtijeva individualiziranu ocjenu (presuda Suda Europske unije u predmetu „Cilfit“).

U okviru istaknutih žalbenih osnova, a obrazlažući žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona, žalitelj ističe da je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju u postupku priznanja strane sudske odluke za kazneno djelo „kvalificiranog ubojstva“ počinjenog 1983. trebao primijeniti Kazneni zakon Republike Hrvatske, koji je bio na snazi u trenutku počinjenja kaznenog djela, a ne Kazneni zakon koji je u ovom trenutku na snazi (KZ/11.), što onda uključuje i primjenu temeljnih odredbi kaznenog zakona, odnosno članka 2. (načelo zakonitosti) i članka 3. (načelo primjene blažeg zakona i vremensko važenje kaznenog zakonodavstva) i u tom smislu je, prema mišljenju žalitelja, trebalo tumačiti pojam „domaći zakon“ iz članka 91. stavka 5. ZPSKS-EU.

Međutim, nasuprot ovakvom prigovoru žalitelja, u postupku priznanja strane sudske odluke provedenog na temelju ZPSKS-EU, u skladu s pravnim stavovima izraženim u nizu odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ne primjenjuje se kazneni zakon koji je bio na snazi u vrijeme kada je kazneno djelo počinjeno niti se u tom postupku odlučuje o primjeni blažeg zakona u smislu odredbe članka 3. KZ/11., kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, već se primjenjuje kazneni zakon koji je na snazi u trenutku odlučivanja o ispunjavanju zakonskih pretpostavki za priznanje strane sudske odluke, jer postupak priznanja strane sudske odluke nije kazneni postupak u kojem bi se odlučivalo o krivnji i kaznenoj

odgovornosti osobe osumnjičene za neko kazneno djelo, već je to jedan zaseban sudski postupak kojem je prvenstveni cilj omogućavanje provedbe kaznenog progona ili izvršenja kaznene presude, a kao što je navedeno i u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-351/2014 od 24. siječnja 2014.

Slijedom iznijetoga, budući da ne postoje razlozi zbog kojih osuđenik pobija prvostupanjsku presudu, te kako pri ispitivanju prvostupanjske presude nisu nađene povrede zakona na koje ovaj sud, u skladu s odredbom članka 476. stavka 1. ZKP/08., pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 19. lipnja 2019.

Zapisničarka
Mirna Mavriček, v.r.

Predsjednik vijeća:
Žarko Dundović, v.r.